

31993L0109

30.12.1993.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 329/34

PADOMES DIREKTĪVA 93/109/EK**(1993. gada 6. decembris),****ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 8.b panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

tā kā Līgums par Eiropas Savienību iezīmē jaunu stadiju ciešākas savienības radīšanas procesā starp Eiropas tautām;

tā kā viens no tā uzdevumiem ir, demonstrējot konsekvenci un solidaritāti, organizēt attiecības starp dalībvalstu tautām;

tā kā tā pamatmērķi ietver dalībvalstu pilsoņu tiesību un interešu aizsardzības stiprināšanu, ieviešot Savienības pilsonību; tā kā šā iemesla dēļ Līguma par Eiropas Savienību II sadaļa, kas groza Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, lai izveidotu Eiropas Kopieni, ievieš Savienības pilsonību visiem dalībvalstu pilsoņiem un uz šā pamata piešķir tiem vairākas tiesības;

tā kā balsstiesības un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, kas noteiktas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 8.b panta 2. punktā, ir nediskriminēšanas principa īstenošana starp pilsoņiem un nepilsoņiem un izriet no tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot, kas ietvertas Līguma 8.a pantā;

tā kā EK Līguma 8.b panta 2. punkts saistīts tikai ar iespēju izmantot balsstiesības un tiesības kandidēt Eiropas parlamenta vēlēšanās, neierobežojot EK Līguma 138. panta 3. punktu, kas paredz vienotas šo vēlēšanu kārtības ieviešanu visās dalībvalstīs;

tā kā tas cenšas likvidēt pilsonības prasību, kas šobrīd jāpilda lielākajā daļā dalībvalstu, lai izmantotu šīs tiesības;

tā kā EK Līguma 8.b panta 2. punkta piemērošana neparedz iepriekšēju dalībvalstu vēlēšanu sistēmu saskaņošanu;

tā kā turklāt, lai ņemtu vērā proporcionalitātes principu, kas ietverts EK Līguma 3.b panta trešajā daļā, Kopienas tiesību aktu saturs šajā sfērā nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams EK Līguma 8.b panta 2. punkta mērķa sasniegšanai;

tā kā EK Līguma 8.b panta 2. punkta mērķis ir nodrošināt, lai visi Savienības pilsoņi, neskatoties uz to, vai tie ir vai nav tās dalībvalsts pilsoņi, kurā tie dzīvo, var šajā valstī izmantot savas balsstiesības un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem;

tā kā nosacījumiem, ko piemēro nepilsoņiem, to skaitā tiem, kas saistīti ar dzīvesvietas laikposmu un pierādījumiem, būtu jābūt vienādiem ar tiem, ko piemēro attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem;

tā kā EK Līguma 8.b panta 2. punkts paredz balsstiesības un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, tomēr neaizstājot ar to balsstiesības un tiesības kandidēt dalībvalstī, attiecībā uz kuru pilsonim ir valstiskā piederība; tā kā jāņem vērā Savienības pilsoņu brīvība izvēlēties dalībvalsti, kurā piedalīties Eiropas vēlēšanās, vienlaikus rūpējoties par to, lai nodrošinātu, ka šo brīvību ļaunprātīgi neizmanto personas, kas balso vai kandidē vairāk nekā vienā valstī;

tā kā jebkāda atkāpe no šīs direktīvas vispārīgiem noteikumiem jāpamato, ievērojot EK Līguma 8.b panta 2. punktu, ar problēmām, kas raksturīgas dalībvalstij; tā kā jebkurš izņēmums pēc savas būtības pakļaujams pārbaudei;

tā kā šādas īpašas problēmas var rasties dalībvalstī, kurā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas tajā dzīvo, bet nav tās pilsoņi, ir ievērojami virs vidējā, tā kā atkāpes ir pamatotas, ja šādi pilsoņi veido vairāk nekā 20 % no kopējā vēletāju skaita; tā kā šādām atkāpēm jābalstās uz dzīvesvietas laikposma kritēriju;

⁽¹⁾ OV C 329, 6.12.1993.

tā kā Savienības pilsonībai jānodod Savienības pilsoņiem iespēja labāk integrēties uzņēmējā valstī, un šajā sakarā tas atbilst Līguma autoru nodomam izvairīties no jebkādas polarizācijas pilsoņu un nepilsoņu kandidātu sarakstu starpā;

tā kā šis polarizācijas risks skar dalībvalsti, kurā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas nav šīs valsts pilsoņi, pārsniedz 20 % no kopējā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaita, kas tajā dzīvo, un šī iemesla dēļ ir būtiski, ka šī dalībvalsts, atbilstīgi Līguma 8.b pantam, var noteikt īpašus noteikumus attiecībā uz kandidātu sarakstu sastādīšanu;

tā kā jāņem vērā fakts, ka konkrētās dalībvalstīs iedzīvotājiem, kas ir citas dalībvalsts pilsoņi, ir balsstiesības valsts parlamenta vēlēšanās, un tādējādi atsevišķi šīs direktīvas noteikumi nav šajās dalībvalstīs jāievēro,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

1. Šī direktīva paredz sīki izstrādātu kārtību, saskaņā ar ko Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav, var tajā izmantot savas balsstiesības un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

2. Nekas šajā direktīvā neietekmē katras dalībvalsts noteikumus attiecībā uz to šīs dalībvalsts pilsoņu balsstiesībām un tiesībām kandidēt, kas dzīvo ārpus tās vēlēšanu teritorijas.

2. pants

Šajā direktīvā:

1. "Eiropas Parlamenta vēlēšanas" nozīmē tiešas vispārējās Eiropas Parlamenta pārstāvju vēlēšanas saskaņā ar 1976. gada 20. septembra aktu ⁽¹⁾.
2. "Vēlēšanu teritorija" nozīmē dalībvalsts teritoriju, kurā saskaņā ar iepriekšminēto aktu un tā ietvaros saskaņā ar dalībvalsts vēlēšanu likumu Eiropas parlamenta locekļus ievēl šīs dalībvalsts tauta.
3. "Dzīvesvietas dalībvalsts" nozīmē dalībvalsti, kurā Savienības pilsonis dzīvo, bet kuras pilsonis tas nav.

⁽¹⁾ OV L 278, 8.10.1976., 5. lpp.

4. "Piederības dalībvalsts" nozīmē dalībvalsti, kuras pilsonis ir Savienības pilsonis.
5. "Kopienas vēlētais" nozīmē jebkuru Savienības pilsoni, kam ir tiesības piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar šo direktīvu.
6. "Kopienas pilsonis, kam ir tiesības kandidēt" nozīmē jebkuru Savienības pilsoni, kam ir tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar šo direktīvu.
7. "Vēlētāju saraksts" nozīmē visu to vēlētāju oficiālo reģistru, kuriem ir tiesības vēlēties noteiktajā vēlēšanu apgabalā vai iecirknī, ko sastāda un atjaunina kompetenta iestāde saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu likumu vai iedzīvotāju reģistru, ja tas norāda tiesības vēlēties.
8. "Atsauces datums" nozīmē dienu vai dienas, kad Savienības pilsoņiem saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu likumu jāatbilst prasībām, lai varētu vēlēties vai kandidēt šajā valstī.
9. "Oficiāla deklarācija" nozīmē attiecīgās personas deklarāciju, kurā esošas kļūdas gadījumā šo personu var sodīt saskaņā ar piemērojamo valsts likumu.

3. pants

Jebkurai personai, kas atsauces datumā:

- a) ir Savienības pilsonis Līguma 8. panta 1. punkta otrā apakšpunkta nozīmē,
- b) nav dzīvesvietas dalībvalsts pilsonis, bet atbilst tiem pašiem nosacījumiem attiecībā uz balsstiesībām un tiesībām kandidēt, ko šī valsts ar likumu izvirza saviem pilsoņiem;

ir balsstiesības un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, ja vien šīs tiesības nav liegtas saskaņā ar 6. un 7. pantu.

Ja, lai kandidētu, dzīvesvietas dalībvalsts pilsoņiem jābūt pilsoņiem noteiktu minimālo laikposmu, uzskatāms, ka Savienības pilsoņi izpildījuši šo nosacījumu, ja tie bijuši dalībvalsts pilsoņi tādu pašu laikposmu.

4. pants

1. Kopienas vēlētaļi izmanto savas balsstiesības vai nu dzīvesvietas dalībvalstī, vai piederības dalībvalstī. Persona nedrīkst vienās un tajās pašās vēlēšanās piedalīties vairāk kā vienu reizi.
2. Persona nevar vienās un tajās pašās vēlēšanās kandidēt vairāk kā vienā dalībvalstī.

5. pants

Ja, lai vēlētu vai kandidētu, dzīvesvietas dalībvalsts pilsoņiem jābūt pavadījušiem noteiktu minimālo laikposmu kā iedzīvotājiem šīs valsts vēlēšanu apgabalā, tad uzskatāms, ka Kopienas vēlētāji un Kopienas pilsoņi, kam ir tiesības kandidēt, izpildījuši šo nosacījumu, ja tie līdzvērtīgu laikposmu dzīvojuši citā dalībvalstī. Šo noteikumu piemēro, neierobežojot jebkādu konkrētus noteikumus attiecībā uz dzīvesvietas ilgumu noteiktajā vēlēšanu apgabalā vai iecirknī.

6. pants

1. Jebkurš Savienības pilsonis, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsonis tas nav, un kam ar atsevišķu krimināltiesisku vai civiltiesisku lēmumu atņemtas tiesības kandidēt saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vai piederības dalībvalsts likumu, nevar izmantot šīs tiesības dzīvesvietas dalībvalstī Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

2. Jebkura Savienības pilsoņa iesniegumu par kandidēšanu Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī atzīst par nepieņemamu, ja šis pilsonis nevar iesniegt 10. panta 2. punktā minēto apstiprinājumu.

7. pants

1. Dzīvesvietas dalībvalsts var pārbaudīt, vai Savienības pilsonim, kas izteicis vēlēšanos tajā izmantot savas balsstiesības, piederības dalībvalstī šīs tiesības nav atņemtas ar atsevišķu krimināltiesisku vai civiltiesisku lēmumu.

2. Šā panta 1. punktā dzīvesvietas dalībvalsts var paziņot piederības dalībvalstij par 9. panta 2. punktā minēto deklarāciju. Šajā nolūkā atbilstīgu un parasti pieejamo informāciju piederības dalībvalsts sniedz laikus un pienācīgā veidā. Šāda informācija var ietvert tikai ziņas, kas tieši nepieciešamas šā panta piemērošanai, un to var izmantot tikai šim mērķim. Ja sniegtā informācija padara par spēkā neesošu deklarācijas saturu, dzīvesvietas dalībvalsts veic pasākumus, kas nepieciešami, lai atturētu attiecīgo personu no balsošanas.

3. Piederības dalībvalsts laikus un pienācīgā veidā var iesniegt dzīvesvietas dalībvalstij jebkādu informāciju, kas nepieciešama šā panta īstenošanai.

8. pants

1. Kopienas vēlētājs izmanto savas balsstiesības dzīvesvietas dalībvalstī, ja viņš izteicis šādu vēlēšanos.

2. Ja dzīvesvietas dalībvalstī piedalīšanās vēlēšanās ir obligāta, Kopienas vēlētājiem, kas izteikuši šādu vēlēšanos, ir pienākums vēlēties.

II NODAĻA

BALSSTIESĪBU UN TIESĪBU KANDIDĒT IZMANTOŠANA

9. pants

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ļautu Kopienas vēlētāju, kas izteicis šādu vēlēšanos, iekļaut vēlētāju sarakstā pietiekamā laikā pirms vēlēšanu dienas.

2. Lai viņa vārdu iekļautu vēlētāju sarakstā, Kopienas vēlētājs iesniedz tādu pašus dokumentus kā vēlētājs, kas ir attiecīgās valsts pilsonis. Viņš iesniedz arī formālu deklarāciju, kas apliecina:

- a) viņa valstisko piederību un adresi dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu teritorijā;
- b) vajadzības gadījumā vēlēšanu apgabalu vai iecirkni viņa piederības dalībvalstī vēlētāju sarakstā, kurā pēdējo reizi ietverts viņa vārds;
- c) ka viņš izmantos savas balsstiesības tikai dzīvesvietas dalībvalstī.

3. Dzīvesvietas dalībvalsts var pieprasīt arī, lai Kopienas vēlētājs:

- a) savā deklarācijā saskaņā ar 2. punktu apstiprina, ka viņam nav atņemtas balsstiesības piederības dalībvalstī;
- b) uzrāda derīgu personas dokumentu;
- c) norāda datumu, no kura viņš bijis šīs valsts vai citas dalībvalsts iedzīvotājs.

4. Kopienas vēlētāji, kas iekļauti vēlētāju sarakstā, tur paliek ar tādiem pašiem nosacījumiem kā vēlētājiem, kas ir pilsoņi, līdz brīdim, kad tie pieprasa, lai tos izslēdz no saraksta, vai līdz brīdim, kad tos izslēdz automātiski, jo tie vairs neatbilst balsstiesību izmantošanas nosacījumiem.

10. pants

1. Iesniedzot pieteikumu, lai kandidētu, Kopienas pilsonis uzrāda tādu pašus apliecinājuma dokumentus kā kandidāts, kas ir pilsonis. Viņš uzrāda arī oficiālu deklarāciju, kas apliecina:

- a) viņa valstisko piederību un adresi dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu teritorijā;

b) ka viņš nekandidē Eiropas parlamenta vēlēšanās citā dalībvalstī;

c) nepieciešamības gadījumā vēlēšanu apgabalu vai iecirkni viņa piederības dalībvalstī vēlēšanu sarakstā, kurā pedējo reizi ietverts viņa vārds.

2. Iesniedzot pieteikumu, lai kandidētu, Kopienas pilsonim jāuzrāda arī piederības dalībvalsts kompetentas iestādes apliecinājums, kas apstiprina, ka viņam nav atņemtas tiesības kandidēt šajā dalībvalstī vai ka šāds aizliegums iestādei nav zināms.

3. Dzīvesvietas dalībvalsts var pieprasīt, lai Kopienas pilsonis, kam ir tiesības kandidēt, uzrāda derīgu personas dokumentu. Tā var pieprasīt arī, lai viņš norāda datumu, no kura viņš bijis dalībvalsts pilsonis.

11. pants

1. Dzīvesvietas dalībvalsts informē attiecīgo personu par darbībām, kas veiktas pēc tās pieteikuma, lai iekļautu vēlēšanu sarakstā, vai par lēmumu attiecībā uz tās kandidēšanas pieteikuma pieņemamību.

2. Ja personai atsaka iekļaušanu vēlēšanu sarakstā vai tās kandidēšanas pieteikumu noraida, attiecīgajai personai ir tiesības uz tiesisku aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti piešķir tiem vēlētajiem un personām, kurām ir tiesības kandidēt, kas ir tās pilsoņi.

12. pants

Dzīvesvietas dalībvalsts laicīgi un pienācīgā veidā informē Kopienas vēlētajus un Kopienas pilsoņus, kas var kandidēt, par nosacījumiem un sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt izmantošanai šajā valstī.

13. pants

Dalībvalstis apmainās ar informāciju, kas nepieciešama 4. panta īstenošanai. Šim nolūkam dzīvesvietas dalībvalsts, balstoties uz 9. un 10. pantā minēto deklarāciju, piederības dalībvalstij pietiekamā laikā pirms balsošanas dienas sniedz informāciju par pēdējās pilsoņiem, kas iekļauti vēlēšanu sarakstos vai kandidē. Piederības dalībvalsts saskaņā ar valsts tiesību aktiem veic attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās pilsoņi nebalso vairāk kā vienu reizi vai nekandidē vairāk kā vienā dalībvalstī.

III NODAĻA

ATKĀPES UN PĀREJAS NOTEIKUMI

14. pants

1. Ja 1993. gada 1. janvārī konkrētā dalībvalstī balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas tajā dzīvo, bet nav tās pilsoņi, pārsniedz

20 % no kopējā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaita, kas tajā dzīvo, šī dalībvalsts, atkāpjoties no 3., 9. un 10. panta, var:

a) ierobežot Kopienas vēlēšanu balsstiesības, kas šajā dalībvalstī dzīvojuši minimālo laikposmu, kurš nevar pārsniegt piecus gadus;

b) ierobežot Kopienas pilsoņu tiesības kandidēt, kuriem ir šādas tiesības, kas šajā dalībvalstī dzīvojuši minimālo laikposmu, kurš nevar pārsniegt desmit gadus.

Šie noteikumi neskar attiecīgos pasākumus, ko šī dalībvalsts var veikt attiecībā uz kandidātu sarakstu sastādīšanu, un kas paredzēti to Savienības pilsoņu integrācijai, kas nav šīs valsts pilsoņi.

Tomēr uz Kopienas vēlētajiem un Kopienas pilsoņiem, kam ir tiesības kandidēt, kuriem, tādēļ, ka tie dzīvo ārpus savas piederības dalībvalsts, vai šādas dzīvesvietas ilguma dēļ, nav balsstiesību vai tiesību kandidēt piederības valstī, neattiecas iepriekšminētie dzīvesvietas ilguma nosacījumi.

2. Ja 1994. gada 1. februārī dalībvalsts likumi paredz, ka citas dalībvalsts pilsoņiem, kas tajā dzīvo, ir tiesības vēlēties šīs valsts parlamentu, un šim nolūkam tos var iekļaut šīs valsts vēlēšanu sarakstā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā valsts vēlētajiem, pirmā dalībvalsts, atkāpjoties no šīs direktīvas, var atturēties no 6. līdz 13. panta piemērošanas šiem pilsoņiem.

3. Līdz 1997. gada 31. decembrim un pēc tam 18 mēnešus pirms katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā tā pārbauda, vai attiecīgajām dalībvalstīm izņēmuma statusa piešķiršana, ievērojot EK Līguma 8.b panta 2. punktu, joprojām ir pamatota, un tā ierosina jebkādu vajadzīgo pielāgojumu veikšanu.

Dalībvalstis, kas lūdz izņēmuma statusu saskaņā ar 1. punktu, sniedz Komisijai visu nepieciešamo pamatinformāciju.

15. pants

Ceturtajām tiešajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām piemēro šādus noteikumus:

a) Savienības pilsoņi, kuriem 1994. gada 15. februārī jau ir balsstiesības dzīvesvietas dalībvalstī un kuru vārdi parādās vēlēšanu sarakstā dzīvesvietas dalībvalstī, nav pakļauti 9. pantā noteiktajām formalitātēm;

b) dalībvalstis, kurās vēlēšanu saraksti pabeigti pirms 1994. gada 15. februāra, veic vajadzīgos pasākumus, lai ļautu Kopienas vēlētajiem, kas vēlas izmantot savas balsstiesības, iekļaut

vārdus vēlētajū sarakstā pietiekamā laikā pirms vēlēšanu dienas;

- c) dalībvalstis, kuras nesastāda īpašus vēlētajū sarakstus, bet norāda balsstiesības iedzīvotāju reģistrā, un kurās piedalīšanās vēlēšanās nav obligāta, var piemērot šo sistēmu arī Kopienas vēlētajiem, kas parādās šajā reģistrā un kas, atsevišķi saņēmuši informāciju par savām tiesībām, nav izteikuši vēlēšanos izmantot savas balsstiesības piederības dalībvalstī. Tās nosūta piederības dalībvalstij dokumentu, kas parāda šo vēlētajū izteikto vēlmi balsot dzīvesvietas dalībvalstī;
- d) dalībvalstis, kurās iekšējo kārtību kandidātu izvirzīšanai politiskajām partijām un grupām reglamentē likums, var paredzēt, ka šāda kārtība, kas saskaņā ar šo likumu nodibināta līdz 1994. gada 1. februārim, un šajā sakarā pieņemtie lēmumi paliek spēkā.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

16. pants

Komisija līdz 1995. gada 31. decembrim Eiropas Parlamentā un Padomē iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu Eiropas Parlamenta 1994. gada jūnija vēlēšanās. Balstoties uz minēto ziņojumu, Padome ar vienprātīgu lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, var pieņemt noteikumus, kas groza šo direktīvu.

17. pants

Dalībvalstis pieņem normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības ne vēlāk kā līdz 1994. gada 1. februārim. Tās nekavējoties informē par to Komisiju.

Kad dalībvalstis paredz tādus pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces.

18. pants

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī.

19. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē 1993. gada 16. decembrī

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

W. CLAES